

1:f

Friluftsförskolor Övar-prövar-lär med naturpedagogiken.

Friluftsförskolor vill erbjuda alla barn i vår verksamhet natur- och utomhuspedagogik, vilket innebär att vi ser naturen som vårt uterum och lärande rum, vi använder den som vårt arbetsmaterial och upplever den året om med alla våra sinnen.

Utomhuspedagogiken handlar om att gå ut ur textens rike och in i verklighetens.

Tryggt Roligt Lärorikt är våra ledord och är alltid avgörande i bedömningen av aktiviteter, väder och säkerhet. Årstider och väder ser vi som en naturlig tillgång för vår verksamhet och vi upplever skogen, ängen, vattnet och närmiljön på nära håll och följer naturens förändringar i vår egen takt.

Skogens lugn är ett komplement till den annars ganska stressiga vardagen som många lever i. Vi vill tillsammans med barnen arbeta i en vardag där individens behov styr dagen.

Vi vill på flera sätt vara ett komplement till hemmet, där vi alltid tänker utomhus först. Vi ser möjligheterna i skogens utmaningar vid lek, skapande, upplevelser och lärande på våra utflykter. I skogen har ingen i förväg bestämt vart man ska klättra upp eller åka ner utan i naturen skapar man sin egen utmaning efter sin egen förmåga.

Vi använder skogen som ett lärande rum, har skogen som verktyg och tar med skogen hem till förskolans miljö.

I våra åldersgrupper Upptäckare, Utforskare och Äventyrare arbetar vi efter Lpfö 18 och hittar lärandet i vardagen på ett naturligt sätt, i alla våra dagsrutiner, temaarbeten, matsituationer, lekar, samlingar etc.

Veda & Barke ska finnas i våra vardagssituationer och användas som en länk mellan barn och pedagog.

Veda & Barke ska användas som ett pedagogiskt hjälpmedel när vi samtalar med barnen kring olika ämnen, vara med på samlingar och utflykter samt på förskolans gård. Det är viktigt att vi arbetar med dem kontinuerligt och så att de får en "status" i gruppen.

I vardagens olika händelser är det många gånger saker som behöver tas upp i barngruppen, där vi inte vill peka ut specifika barn. Låt Veda eller Barke vara det barnet som är i fokus och samtala kring händelsen med barnen i gruppen. Barnen ser då händelser från ett annat perspektiv och händelsen blir enklare att hantera. Låt även Veda eller Barke önska sånger, presentera tema, visa något i ryggsäcken mm. Om de finns med i det lilla kommer de också fungera i det stora.

Som **Upptäckare** (de yngsta) upplever du naturen på ett enkelt och nära sätt. Det kan vara när man ramlar på skogsstigen bland barren och småkrypen som den första naturupplevelsen börjar. Hur känns det? Hur luktar det? Vad ser jag? Läg dig bredvid som pedagog och var en "medupptäckare" i det enkla.

Följ Upptäckarna på nära håll och var med och väck deras nyfikenhet och lär er tillsammans om naturen. Upptäck vattenpölar, blommor, färger, djur, stort och smått tillsammans med barnen och låt barnen bestämma takten.

Våra **Utforskare** (mellanbarnen) vill ha lite mera utmaningar och vill utforska naturen på mer nära håll. Att utmana sig själv genom att ta ett lite större ansvar om sin utrustning, klättra högre i träden och att äntligen komma upp på den stora stenen är viktigt.

Motorisk träning, den fria leken, gemensamma lekar, kojbyggen och skapande fyller dagarna i skogen.

Viljan att lära sig mera ökar, vi forskar, tar reda på och lär oss tillsammans.

Som pedagog är det viktigt att låta barnens intresse styra vardagen men det är lika viktigt att du som pedagog är med och väcker intressen samt erbjuder utmaningar och ny kunskap till barnen.

Äventyrarna är våra äldsta barn och de har ofta mycket kunskap med sig från de tidigare åren på förskolan. Aktiviteter som naturvetenskap, experiment och teknik, språk och skapande fångar ofta barnens intresse.

Att få lära sig att elda och tälja med kniv är spännande och stärker barnens självkänsla och identitet. Barnen reflekterar ofta över händelser och ställer många frågor. Ta reda på tillsammans med barnen och låt de fundera, klura och diskutera kring frågor. Lyssna på deras kloka svar och låt vissa frågor förbli frågor (det är ofta bara vi vuxna som kräver snabba svar)

Låt vardagen bli ett äventyr och följ med på denna spännande resa som pedagog!

Att jobba med naturpedagogik är enkelt bara man lär sig att tänka **ute**. Materialet finns i obegränsad upplaga, underlagen erbjuder variation, motorisk träning hela dagen, fantasin stimuleras och naturen är helt genusneutral.

Med hjälp av våra sinnen (hörsel, syn, lukt, känsel och smak) utforskar vi naturen och ser naturens förändring under året olika årstider.

Även om vi går till samma platser i skogen året om kommer naturen erbjuda olika aktiviteter de olika årstiderna.

På ängen plockar vi blommor på sommaren, letar maskbajs och maskar på hösten, åker skidor på vintern och njuter av första solstrålarna på våren.

Allt detta får vi uppleva bara av att besöka platsen och ta emot vad den erbjuder.

Varje dag och i varje stund tillsammans med barnen sker lärandet. Vi som pedagoger ska vara medvetna om lärandeprocessen mitt i de vardagliga händelserna. Men även skapa arbeten ”teman” tillsammans med barnen utifrån deras intressen och behov.

Läroplanen, Lpfö 18 har rubriker under Mål och riktlinjer. Under **2.2 Omsorg, utveckling och lärande** finns det olika områden vi ska arbeta med; Matematik, Språk och Kommunikation, Naturvetenskap och Teknik, Socialt samspel, Självständighet och Identitet, Kreativitet och Fantasi samt Motorisk förmåga. Vi som pedagoger ska kunna reflektera över de områdena i våra pedagogiska dokumentationer. I vårt arbete med barnen och Läroplanen som grund ska även de övriga rubriker vara invävda och synligt dokumenterade **2.1 Normer och Värden, 2.3 Barns delaktighet och inflytande, 2.4 Förskola och Hem, 2.5 Övergång och samverkan 2.6 Uppföljning, utvärdering och utveckling, 2.7 Förskollärarens ansvar i undervisningen, 2.8 Rektorns ansvar.**

Avsnittet **1.Förskolans värdegrund och uppdrag** är grunden i allt arbete vi gör med barnen!

Verksamheten ska planeras utifrån barnens individuella behov, sedan arbeta, reflektera och dokumentera och gå vidare utifrån barnens fortsatta intresse och reflektioner. Att kontinuerligt reflektera över verksamheten är viktigt för att lärandet ska kunna fortsätta utifrån barnen.

Att göra ”återbesök” i avslutat tema eller arbete skapar igenkännanden hos barnen, ökad självkänsla och stolthet över vad de kan och har lärt sig. Barn är vetgiriga och tycker om att visa, diskutera och berätta om sin kunskap samt att man fångar upp det och reflekterar som pedagog över i vilken riktning lärandet fortsätter.

Följ barnens tankar och funderingar, lär er mera tillsammans och ta reda på fakta utifrån barnens frågor.

Dokumentera med bilder, text från samtal och diskussioner tillsammans med barnen, reflektera över arbetet och ställ er frågan, Vad hände?
Hur blev det?
Hur går vi vidare?

Låt arbetet ta tid och gör "återbesök"

Våra dagar i skogen eller på förskolans gård ska vara inspirerande och erbjuda barnen utmaningar i sitt lärande.

Se dagarna på förskolans gård som en möjlighet att jobba med elden, skapa med olika material eller lek gemensamma lekar. Alla planerade aktiviteter har ett syfte och ett lärande.

Den fria leken i skogen och på gården är också mycket viktigt, barnen lär sig genom leken och utvecklas mycket genom den. Var närvarande som pedagog och var engagerad i barnens lek.

Ta vara på vad dagen och naturen erbjuder!
Fånga Dagen!

- Vind? ut och känn och upplev
- Regn? Ut och måla och se vad som händer med färgen
- Sol? Gör solkatter
- Snö? Skapa, åk pulka eller experimentera

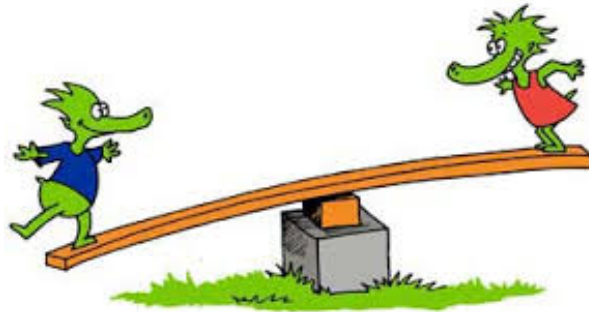
Naturen finns alltid till hands oavsett väder och vind, ett lärande rum som står färdigt för att användas! Barnen ska få uppleva och utforska, vardagen ska bli ett äventyr oavsett ålder!

Matematik:

Vardagen är full av matematiska problem och lösningar. Oavsett ålder använder vi matematiken naturligt i vår vardag och som pedagog är det viktigt att se matematiken i sitt naturliga sammanhang.

Vi vill utmana barnen i matematiken och stimulera dem efter deras utveckling, intresse och förmåga.

- Mönster
- Sortering
- Former
- Antal
- Vikt
- Längd
- Symboler
- Ordningstal
- Tid
- Parbildning
- Tredimensionella rummet

Utmana barnen i matematiska begrepp och låt dem fundera och experimentera fram egna lösningar.

- Vad är vikt?
- Hur många kottar väger lika mycket som den tunga stenen?

Lek med matematiken och använd naturen till hjälp.

När man väcker barnens nyfikenhet i olika matematiska begrepp så startar någonting hos barnen, små och stora pinnar kan bli olika former, samma former vi ser på vägskyltarna på väg till skogen eller som vi sjöng om på samlingen "min hatt den har tre kanter"

Utmana barnen efter intresse, ålder och nyfikenhet. För de yngre barnen kanske fokus ligger på lägesbeskrivning (prepositioner) på, under, vid sidan om mm, medans de äldre barnen fokuserar mer på karta och kartbilder (tredimensionella rummet)

Språk och Kommunikation:

Kommunikation är en social process där vi delar tankar, känslor och erfarenheter med varandra. Kommunikation är en förutsättning för att lärandet ska utvecklas. Att kontinuerligt läsa sagor, fantisera, diskutera, återberätta och utmana barnen på olika sätt stärker både språkutvecklingen och kommunikationen med varandra.

- Uttrycka känslor
- Uttrycka behov
- Fråga
- Välja
- Berätta
- Påkalla uppmärksamhet
- Säga nej
- Sagor
- Symboler-bokstäver

I vardagens olika situationer är kommunikation ett viktigt socialt redskap.

Att kunna beskriva vad man tycker och tänker tillsammans med sina kompisar eller till de vuxna.

I förskoleåldern utvecklas språk snabbt och det är intressant att fånga barnens språkglädje på olika sätt.

Att läsa sagor och berättelser startar fantasin och tankar hos barnen. Våra Veda & Barke sagor är ett pedagogiskt hjälpmedel i olika situationer. I flera av sagorna kan man lyfta ur bild och text för att arbeta med detta separat.

Att arbeta med drama och rörelser är ett sätt att förstärka talspråket.

Även att låta barnen uppleva skriftspråket tidigt är en spännande lärandeprocess.

Kritor, färg och pennor ska finnas i barnens vardag och är enkelt att ta med till skogen.

Att rita och skriva är ofta ett enkelt sätt att uttrycka sina känslor och funderingar.

Självständighet och Identitet:

Vi på förskolan ska bidra till att barnen blir stärkta i sin förståelse om sig själv och sin omgivning. Vi ska utforska, skapa nyfikenhet och skapa lusten att lära. Detta ska utgå ifrån barnens egna intressen, behov och erfarenheter.

- Min kropp, potta, toalett, på/av klädning
- Vem är jag? Familj
- Vad tycker jag om/ inte om?
- Vad heter jag?
- Min Bok
- Självkänsla

I skogen äter vi äpple,
äppelskrutten lämnar vi vid ett
träd till djuren i skogen.
Vilka djur tycker om att äta våra
äpplen?
Några av barnen tycker äpple
är surt, några tycker bättre om
päron.
Alla tycker olika! Rätt/ fel/ lika/
olika.
Att t.ex. skapa ett äpple
tillsammans och tar reda på
vilka som tycker om äpple.
Fundera vidare

- Var bor djuren?
- Kan man bo i ett
äpple?
- Hur bor vi?
- Hur många bor vi i
samma hus?

Jagutvecklingen stärks när vi
fortsätter arbetet, följer barnens
frågor och funderingar.

Med olika naturmaterial kan vi skapa självporträtt.

Med äpplen, stenar och pinnar får vi familjer i olika konstellationer, alla ser olika ut.

Socialt samspel:

Socialt samspel handlar om individens förmåga att samspela med andra och att fungera i olika sociala situationer. Att bygga vänskap, samarbeta och skapa egna kontakter och en förmåga att lyssna aktivt på vad andra säger och visa intressen för detta och även tala så att andra förstår.

- gemensamma/ organiserade lekar med pedagoger
- turtagning
- samarbetsövningar
- fri lek med närvarande inspirerande pedagoger
- lika- olika, förståelse
- hantera starka känslor
- förståelse, empati

Att känna tillhörighet i en grupp är en viktig känsla, det kräver träning i det sociala samspelet. Turas om att vara först, vänta på sin tur, förståelsen att vi alla är olika och orkar olika mycket.

Att jobba med socialt samspel med barn kan vara ett intensivt arbete. Barn är många gånger egoistiska. Det är därför ibland lättare att arbeta med empati kopplat till djur än människor.

Djur fångar barns känslor på ett tydligt sätt och startar någonting som är lättarbetat. Vi tycker synd om, vi vill hjälpa, vi vill mata, vi vill vårda.

Djuren i skogen, små som stora fångar barnens intresse och medkänsla.

En ensam sädesärla en tidig vår.

Barnen funderar.

- Har den inga kompisar?
- Hur känns det att vara själv?
- Hur känns det att inte få vara med?

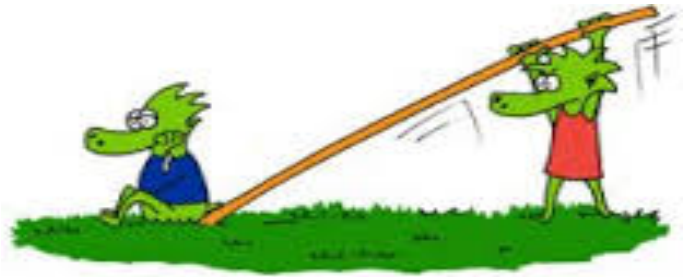
Samtala och fånga barnens funderingar

Naturvetenskap och Teknik:

I skogens uterum där vi vistas dagligen med barnen är det lätt att fånga naturvetenskapen på nära håll. Solen glittrar i frosten när vi går in i skogen, detta skapar naturligt funderingar kring vattnets olika former och kring solens värme som smälter frosten. Naturvetenskap är läran om naturen, hur allt fungerar och hänger ihop. Teknik är en kunskap skapad av människan, lösningar på problem, hjälpmedel, uppfinningar och teknisk utrustning.

- Växter och djur
- Odlas, skörda
- Människokroppen
- Kretsloppet
- Vatten, is, snö, ånga
- Vind
- Eld
- Tyngd och kraft
- Experiment

Att få uppleva naturen på nära håll, året om är att leva i nuet med naturvetenskapen. Att sitta på bryggan med håven och fundera och ta reda på vad som finns där under ytan. Forska och prova och tillsammans, ta reda på med hjälp av böcker skapar både kunskap och förståelse.

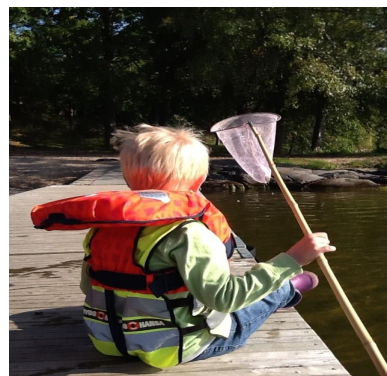
Eller att leta efter djur i stubben och ta reda på hur de små djuren jobbar och hjälper till att bryta ner de gamla träden.

Gå till samma ställe i naturen de olika årstiderna och följ naturens förändring.

- Varför tappar träden sina löv?
- Hur mycket vatten dricker ett träd?
- Vem bor i stubben?

Barn är kreativa och lösningsfokuserade, de gillar experiment och teknik. Enkla experiment med naturen är snö, eld och vind.

Gör egna kolkritor av hasselgrenar. Samla barnen runt elden och fundera tillsammans vad som händer. Låt barnens funderingar vara i fokus, svaren är inte det viktiga.

Motorisk förmåga:

Motorik är rörelser och rörelseförmåga i både stort och smått. Grovmotorik är större rörelser och muskler som jobbar när man t.ex. hoppar, kryper eller springer. Fin motoriska rörelser är t.ex. när man vickar på tårna eller plockar små saker med tummen och pekfinger. Detta utvecklas parallellt eftersom många aktiviteter kräver koordination av båda.

- Klättra, springa, hoppa, krypa, promenera
- Balansera
- Plocka och samla skogens material
- Måla, rita
- Klippa
- Dansa
- Gräva
- Skapa
- Bygga

Skogen ger oss många tillfällen att jobba med vår kropp. Att utmana barnen i motorisk träning är en spännande aktivitet.

Att få plocka små saker som ligger på marken, trä rönnbär på tråd, klättra på stenar eller vandra den ibland långa vägen till skogen är motorisk träning i vår vardag.

Viktigt att få utveckla sin motorik i sin egen takt och att vi erbjuder utmaningar i både fin och grovmotorik kontinuerligt.

Att erbjuda finmotorisk träning i skogen eller på gården kan vara att klippa i löv, i gräset, strån eller i tidningspapper. Erbjud barnen att samla små saker, kottar eller stenar, plocka bär eller svamp i skogen, rita, måla med färg från blåbären eller blommor.

Blåbärsmålning i skogen

skapar nyfikenhet, nyfikenheten gör att många barn vill måla = enkel och kravlös motorisk träning.

Kreativitet och Fantasi:

Barn är nyfikna och vetgiriga och både vill och kan uttrycka sig på olika sätt. I ett barn finns förmågan att nyskapa och får barn bara utrymme i en tillåtande miljö finns oändligt mycket skapande kraft och kreativitet.

Skogen och naturen är en kreativ miljö där bara ens egen fantasi sätter gränser. Skogens olika uterum har inga givna gränser och regler att förhålla sig till, där kan en stubbe bli en spis, ett omkull fallet träd bli en bro över ett stup eller busken på gården vara grottan där det bor spöken.

- Nyfikenhet och vetgirighet
- Skapa, utforska och upptäcka med alla våra sinnen, olika redskap och tekniker
- Problemlösning
- Uttrycka sig på lika sätt genom sång, musik, dans, bild och färg
- Den fria leken där barnen kan imitera, fantisera och bearbeta intryck

Att gå till skogen med "tom" ryggsäck är fantastiskt!! Verksamheten och lärandet finns inte alltid i pedagogens planerade verksamhet utan i barnens egna upptäckter och funderingar. Det kreativa och fantasifulla barnet måste få ta plats.

Med en svart penna med sig som pedagog kan allt i skogen få liv....Stenen kan bli arg, pinnen glad och barkbiten lite rädd.....

Att den fria leken får ta plats är viktigt, leken stimulerar fantasin, inlevelsen och kreativiteten. Den hjälper också barnen att bearbeta händelser som måste och ska få utlopp. Det är därför viktigt att leken får utrymme, att ge barnen tid och ro så att barnen hittar lekluften och dess upplevelser. Här ska vi pedagoger finnas med och vara närvarande, leka, inspireras, lyssna och vägleda de barn som inte hittat sin egen fantasi och kreativitet än.

"Att ställa frågan till ett barn ger ofta kreativa, oproblematiske och fantasifulla svar"

I skogen finns det alltid roliga och spännande saker att göra, vi upplever miljön med alla våra sinnen. Ibland är dagen planerad och ibland leker barnen fritt och lär av varandra och våra upplevelser. Skogen är vårt uterum, ett lärande rum som står där året om och väntar på att bli utforskat och upptäckt!

Som pedagog är vi alltid nära barnen, tillsammans med barnen skapar vi nyfikenhet, skapar nya upptäckter och utmaningar.

Vi går till skogen i alla väder och alla årstider, det är en härlig upplevelse att på ett nära sätt uppleva naturen och ta del av den på olika sätt. När det är kallt ute väljer vi skogen eller uterummen nära förskolan och vid fint väder kan vi vandra lite längre bort och njuta av hela dagar i skogen.

Ibland knackar vi på och frågar om vi får komma in...

"Vi knackar på får vi komma in, i naturen till alla djuren. Vi knackar på är det nån som hör? Vi vill gärna veta vad ni gör"

"Nu öppnar vi dörren och går in i naturen till alla djuren. Kom och följ med alla som är här, äventyret väntar på oss där"

Text och musik: Gerd Strandberg

Vi kommer till skogen och hälsar på, i skogen är det djuren som bor och det är vi som är skogens gäster och vi måste vara rädd om den. Vi lär oss om **Allemansrätten**, vad får vi göra i skogen och vad får vi inte göra i skogen?

Allemansrätten från Naturvårdsverket är en rätt för alla människor att vistas i skog och mark, även på privatmark. Där får vi plocka bär, svamp och vissa växter, men ett krav är att vi visar hänsyn och är varsamma mot djur och natur.

Att jobba med allemansrätten är spännande och ofta tar barnen skogens regler på största allvar. Vi jobbar med bilder och samtalar om rätt och fel. Vi lägger stort fokus på saker man får göra i skogen och lär barnen om hur fantastiskt skogen är. Ta till vara på barnens frågor och funderingar, de leder arbetet vidare utifrån barnens perspektiv.

"Du är välkommen i naturen. Men tänk på att inte störa eller förstöra"

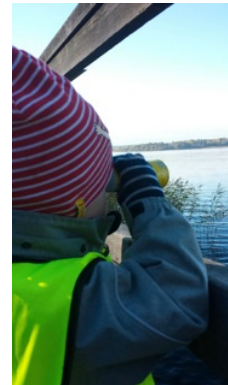

I skogen upplever vi med alla våra sinnen, smak, lukt, hörsel, syn och känsel. Vi använder naturens eget material för att förstärka sinnena.

Lyssna på skogen, vad hör du? Sortera ljuden, vilka ljud tillhör skogen och vilka ljud tillhör inte skogen? Kan man höra fåglarna? Växter? Skapa ljud med hjälp av skogens material. Spela på stenar och med pinnar. Låt fantasin flöda...

Skogen förändras efter våra årstider. Vi följer naturens förändring på nära håll genom att lägga oss ner och titta nära på hur allt egentligen ser ut. Ibland med lupp eller egentillverkade kikare av toarullar. Eller så går vi upp på kullen och ser på hur allt ser ut där uppfifrån. Följ fåglarna på höst och vår, gå på fågelskådning. Göm Veda eller Barke någonstans och börja leta, det är ofta mycket uppskattat och roligt att leka kurragömma. Eller leken "fågel, fisk eller mitt i mellan" Barnen lär sig att bli uppmärksamma på förändringen i naturen, lyfter blicken och börjar upptäcka och fundera.

Naturen luktar olika på olika ställen på olika årstider. När vi jobbat och vistas i naturen upplever vi naturen med hjälp av lukten. Lukten skapar minnen som vi bär med oss hela livet. Att som barn rulla i den mjuka mossan eller krypa på den barriga stigen ger starka sinnesupplevelser. Naturen ger oss oändliga tillfällen att uppleva med vår känsel, både med våra händer och hela vår kropp.

Att lära sig vad som är ätbart i skogen är en spännande kunskap.

Svampen eller bären som växer i skogen kan man undersöka och lära om genom att skära i, lukta på och ta reda på vilka djur som kryper där i eller vem som äter den.

Skogen är vårt uterum där vi vistas många dagar året om. Skapa med hjälp av barnen en trevlig plats och bestäm var de olika aktiviteterna/ rummen är.

Bestäm vart toaletten är, häng upp en toalettrulle och sätt ut en potta på en lite gömd plats så man känner att man kan gå på toaletten lite för sig själv.

Gör ett hål i pottans botten och lägg en påse under (hundpåse) för att lätt kunna slänga i en papperskorg. I många av våra välbesökta skogar rekommenderas inte alltid att gräva ner bajset.

Låt samlingsplatsen vara den plats barnen först går till för att ta av sig ryggsäckar, där ni kanske har samling eller där ni förvarar er utrustning.

Att barnen känner igen sina uterum skapar trygghet och gör det enklare att hitta ett lugn på skogsutflykten.

Köket är bra om det ligger lite vid sidan om mot en naturlig avgränsning. I köket är lek och spring inte tillåtet, där finns eld, gas, grytor, vatten mm.

Låt barnen hjälpa till i köket, kanske ha olika matlagningsteam där barnen hjälper till att t ex. skära, hälla upp och krydda. Glöm aldrig säkerheten!!

Skogen erbjuder en aktiv dag där barnen går, hoppar, balanserar, kryper, hänger, skuttar och klättrar.

Därför är återhämtning viktigt. Många barn har långa dagar på förskolan och behöver ladda sina batterier med mat och vila.

Låt de äldre barnen lägga sig efter maten med sin ryggsäck som huvudkudde och låt lugnet komma. Barnen finner ofta ro i denna stund och skogens tystnad blir en upplevelse.

Ibland är det vila till en saga, sätt dig nära barnen och läs något på dagens tema eller kanske en saga om Veda & Barke.

De yngre barnen sover i vagnar, på liggunderlag i vindskyddet, i Tipin eller under bar himmel. En härlig känsla att få krypa ner i en sovsäck och somna till vinden och skogens sus.

Efter vilan har barnen hämtat ny kraft och är redo för eftermiddagens upplevelser.

Ett vindskydd är perfekt att ta med sig till skogen. Spänn upp skyddet mellan två träd eller gör en trefot med hjälp av tre slanor och rep, detta fungerar som både vind och regnskydd. Där kan man också förvara utrustningen vid blött väder.

På några förskolor finns också tält, Tipi. Enkla att sätta upp och inte så tunga att bära med sig. Dessa enkla redskap gör att vi förlänger sommar, höst och vårsäsongen och kan lättare hålla värmen när det blir kallare ute.

I en Tipi kan hela barngruppen få plats och tillsammans skapar vi värme bakom den stängda duken.

En dag i veckan har barnen med sig egen smörgås och dryck till skogen om föräldrarna tillåter, denna dag känns lite speciell då barnen packar upp den medhavda matsäcken. De övriga dagarna har förskolan med sig något litet mellanmål för att ingen ska bli för hungrig innan lunch.

Vi sitter och äter på vår samlingsplats i skogen, och är snart redo för dagens aktiviteter.

Den kallare årstiden väljer några förskolor att inte ta med egen matsäck.

Att börja dagen i skogen med att sitta stilla gör barnen kalla och många har svårt att få upp värmen igen.

Eftersom vi startar våra dagar ute på förskolan vid 8.00 så behöver några barn gå in och värma sig, göra ett toalettbesök och kanske äta lite frukt innan vi går iväg till skogen.

Gör hallen till en liten "värmestuga" där ni värmer upp vantar och ev. strumpor i torkskåpet och ha en kort samling med frukt innan ni går iväg på dagens utflykt. När vi då lämnar förskolan har ni ett gäng varma och fruktmätta barn med er till skogen!
"varm och mätt orkar mer" 😊

Skogen är ju världens bästa lekplats. Året om, i alla olika väder går vi till skogen. När snön lagt sig i skogen blir den jobbiga backen upp till skogen en jättebra kana att åka i.

I den kanan finns många nerfarter, bara välja efter egen förmåga och mod. Det är det som är naturpedagogikens styrka, det finns inga färdiga rum att förhålla sig till och inga regler och åldersgränser. I lekparkens stora lekställning är det några barn som aldrig kommer upp till den roliga kanan för stegen är för svår.

I skogens miljö går man så långt upp man vågar och kan snabbt hitta egna lösningar för att ta sig ända upp.

Även den stora snöhögen skapar utmaningar. Att kunna kämpa sig upp på toppen kräver styrka, balans, tålmod och motorik.

I snön blir skapandet en naturlig aktivitet, barnen hittar snöbollar i olika storlekar, olika former och färg.

Vi samlar snöklumpar "bollar" och lägger i vår vagn för att skapa mera på förskolans gård.

Vi tar fram matknivar och skär i snön, figurer börja skapas och "växer" fram ur snöklumpen.

Med hjälp av några glaspärlor skapar vi glada gubbar av snön. De står fina på rad till eftermiddagen då några redan börjar smälta.

Vintern är vår kalla årstid och det är viktigt att alla är varma och har rejäla kläder för att våra dagar ska bli så bra som möjligt.

Men kyla är också något vi vill uppleva. Ibland kan det vara spännande att ta av sig vantarna och känna på isen och se hur det smälter i den varma handen, med tjocka vantar på blir upplevelsen begränsad.

Vi ser hur isen på berget glänser i solen och vi vill uppleva detta med fler sinnen. Barn vill även känna och smaka på isen. Det är inte alltid farligt att smaka på naturen, man får som pedagog bedöma utefter olika situationer.

När våren kommer kan vi njuta av solens strålar, solen värmer marken och våra händer. Skogen vaknar till liv igen och det är spännande att följa på nära håll hur allt får liv. Solen behöver vi på våren för att få härliga varma dagar i skogen men solen är också något vi måste skydda oss ifrån på sommaren.

När solen är som starkast mellan 11.00 – 15.00 skall barnen ej vistas i direkt sol, och leken ska mestadels vara förlagd där skugga finns. Skogen ger oss ett naturligt skydd från solens strålar.

När man arbetar eller har samling är det bra att tänka på att som pedagog ha solen själv i ansiktet. Barnen tappar lätt fokus när solen lyser i deras ansikte och får svårare att följa med i det som händer.

På våra förskolor vill vi att det ska synas att vi jobbar med naturpedagogiken. Vi använder naturens material i skapande, som ett arbetsmaterial och låter barnen vara med och skapa en kreativ miljö både inne och ute.

Inne på våra förskolor erbjuder vi verksamhet den kalla årstiden som är genomtänkt och välplanerad. Inne följer vi upp skogens arbeten, värmer oss samt äter lunch/mellanmål den kalla årstiden.

Vi använder tiden på vintern inne för mer finmotoriskt arbete och låter vår utemiljö stå för mer av det grovmotoriska arbetet.

I vår inköpta litteratur "Att lära in ute" finns mycket bra inspiration om naturpedagogiken. Läs, inspireras och skapa fantastiska dagar med barnen i naturen 😊

